

Պու. կիւնրի կիւն ասըլ Բրուսիանըն
մարիֆէթի իէն օլադադ տույումաւըլըզ
ույզ տաւնան ֆէնա տուրէթ տէ ու
եանիւջ օլտուդումուզ հալտէ, մէջքիւր
իւթիւլաֆլաւը քէնտիւթիզն ույտուր-
մադըլըզ վէ վագթի իէն սիւհահլաւըմըզ
մարիֆէթի իէն ուճ տէրէճէ ֆէնա սիւր
հալէ տիւշար օյան միլլէթ կիւսի, գիւր

միլիթին, քէնտի էսքի հալինի պու-
մասը վէ քէնտի էսքի աղամէթի ուն-
սուրլարընը քէնտի ֆէլաքէթինտէն
ալմագ իշին նէ եարմասը լաղըմ կէլի
խսէ, անլէրի եարմագըլը պիլէլիմ:

Պալէստէքի պէնտ միւնստէպէթի
իլէ, Գալլատօնուն ումուլի մէճլիսի
րէյիսի թարաֆընտան իրատ օլունան
պիր նուլթօուն աթիստէքի ճիւմէլէրի-
նի պէր վէճէի աթի պէնտան իտէրիդ:

«Բրուսիատա, իշնա մուհարէպէսին-
տէն սօնրա, խարապիլէթ ունսուրլա-
րը, ֆրանսանընքինտէն զիւստէ աղըր
իտիէր: Եւօյլէ քի ֆրէտէրիք իկիւս-
մուն էլլինտէ, 3 միլիտօն սէքէնտէն
իպարէթ պիր մէմալիք դալմէշ իտի:

Արնըտ 1808 սէնէսինտէ նէշր իյլէ-
տիկի «վաթթիլն րուհու» նամ. քիթա-
պընտա. Արմանեանը «զայիֆիլք գարը-
շըգըղը» թէսմիլէ իյլէյիպ, անը 308 ուգ-
լուգ հայինէ տիւար օլմուշ պիր ին-
թիւսարա պէնդէթ միշ տիր:

Էն զիւստէ աղըլը ատամլար, մէ-
սէլա, կէօթէ, Շիլէր, Հէրտէր, Լէ-
սինկ, վէ Միւլէր—հիշ տէլիլ իսէ պիդ,
մէգըլիւր էսէֆ օլունանագ հայէ տիւ-
ար օլմաթըգ—պաղարընը էյիպ մէյ-
եուսիլէթէ տիւար օլունըր իտի:

Շիլէր շէօյլէ եղըմը տըր «Արման-
եալըլար, սիդ պօշ եէրէ պիր միլլէթ
օլմագ իսթէմէքտէսինիլ, ինտան օլ-
մանըլա իթթիֆա իտին» վէ կէօթէ
տալի շէօյլէ իւպլէ իյլէմիշ տիր «Սիդ
զինճիլլէրինիլ սիլքէպիլիլիլիլ, ֆա-
գաթ գըրամաղըսընը»:

ԻՍԲԱՆԱՍ ՍԷՀԻՄԼԻՐԻ

Կէնէնլէրտէ, էսհամը ումուլիլէմի-
լին ֆալիլիլ էիւղտէ 3 է ինտիլիլէճէ-
յինէ վէ սայիլէյէ տայիլ Գալաթա
պօրտաքնտա վուհուրա կէլէն պիր թէ-
վաթիւրուն, սահիլիլէ կաղըն պիր
շէյ օլմաթըլընը, վէ էօյլէ պիր թէտ-
պիր սահիլէն վուգուա կէտիլինտէ,
մալիլէճէ իթիպարըմըլըն կէրէյի կի-
պի թէնիլիլ պուրմասը իլէ, մէմալիքի-
միլլին աշվալը մալիլէսի հալը իսթիդ-
պալը (ապաղ պ) պիլիլէք թէճէ-
րէ տիւար օլունանագ պէնտան իյլէտիք:

Պու կիւնլէրտէ իսբանեանըն ահ-
վալը մալիլէսինի իսլաշ իթմէք իւղըն,
պու դալլալիլէն օլունադ գըստ կէօր-
մէքլիլէ մալիլէն պիր թէտպիր էյէ ա-
լընմասը, մէմալիքի մէգըլիլէն Մա-
լիլէ նաղըլը թարաֆընտան աշիլըար
սուրէթտէ թէքիլիլ իտիլիլ, վէ Լօնտ-
րանըն թայիլըլ դաղէթասը տալիլ պու-
թարը թէտպիրէր հաղըլընտա պէնտան
թիթիլիլիլ էֆիքարը քիսմիլէն թաս-
տիդ իտիլիլ պիր պաշա կաղըլը օլուն-
դունտան, մէգըլիլ պաշա պիլէն վէ
պիլթթէրէճէ տէրմ ու պէնտան իյլէմէ-
յէ միւսարատի իտէրիդ:

«Մատրիտտէն, Մալիլէ նաղըլը-
նըն, կէրէք իսրիլիլ վէ կէրէք Տայիլ-
լի Տէյիլունալըլըն վէ սայիլէ էսհամ-
լարըն դարձըլըն իւղէրիլէն, էիւղտէ
18 վէլիլիլ դօնուլմասընը, Պիւտէճէ Գօ-
միլթէսինէ թէքիլիլ իթմիշ օլունադու-
նուն շաղըմագ խապէրինի ալմըլըլ
տըր:

Պիր դաշ կիւնտէն պէրու, պու մէ-
ալտէ պիր թէվաթիլուր տաղաճագտա
իտի, լաքին օլ դատար իթիպալա շա-
եան պիր շէյ տէլիլ իտի քի, ումուլ
սուրէթտէ, մէգըլիլ թէվաթիլուր ի-
նտան պիլլունմասը:

Շիլտի օլ պաղաշ հիշ պիր շիլէհ
դալմաթը տըր:

Լիլէր Ամառէ Գըրալըն եէնի վիւ-
քէլաքը, իսթիլիլիլ կիլիլ հարէքէթ
իսթէճէք իտէ, էճնէպիլ ալաճագըլըլը:

հաթթա իսբանեանըն աշվալը մալիլէ-
սի թարիլիլտէ պիլլէ, ահտընը աեադ
ալմասա տայիլ զիլլիլ կէօրիլէն հալ-
լէրտէն էն պալմալընա գուրպան կի-
տէճէքլէր տիր:

Լիլէր իսբանեանըն, պիր տաշա իս-
թիլլարալ իթմէք իլին բիաշաեա չըգ-
ման աճաղընը դանն իթմէքլիլք միւմ-
քին օլմուշ օլա իտի, մէգըլիլ վէրիլի
հէր նէ դատար հաղըլըլ վէ նամուս
գըրըճը տալիլ օլմուշ օլա, էմիլի պա-
սիլլէթէ (սոհիմուլթեան) դարըլը սա-
եղլմաթըլ օլապիլիլ իտի:

Շու սօն սէնէլէրտէ իսբանեանըն
պօրճու, տէհէլէթու պիր դալլիլիլք
ալլմէշ տըր, վէ վաղաա, Մէմալիլ-
քին թէքէնիլ, թէքարէն տուրկուն
սուլարա կիրմիշ տիր, լաքին քիսմէ
տէյէմէլք քի պունտան սօնրա, մուհա-
րէպէ վէ ինթիլալ, Բիլէն տաղարըն-
տա պիրտէն պիրէ տուրաճագտա տըր
տէյի:

Իղապէլլին սօն սէնէլէրինտէ, մալի-
լէտէ իսթէն պիր ֆաղլա պուլունմագ-
տա իտի, լաքին հիսապարըն քիսմի-
լիլտէ քէսիլիլտիլքտէ, մէգըլիլ ֆաղ-
լանըն, ումուլ սուրէթտէ իթի իւլ միւ-
եան աղըլա թահիլ օլմաթը կէօրիլլէք-
տէ իտի:

Իղապէլլին տիւլմէսինտէն սօնրա վու-
գու պուլուն գաղըքըլըլար, իլլէրի
տաշա ֆէնա պիր հալէ սօղմալըլար
տըր:

Իսբանեա էօտիլուն աղճէ ալմասա
հիւքմ օլունմուշ պիր մէմալիք տիր,
նասըլ քի պունտան աղտէմ էօտիլուն
ալմըլ տըր, վէ վաղաա, հիշ պիր շէյ
էօտիլուն զիլլէրինէ էմիլլէթինէ պա-
ղըն կէլմէլ, պու ճիւմէլ իլէ Մատրի-
տին էհիլ րօլիլիլալարը իլլէրտէ
մուսմէլալթարը վուգու պուլունմագ է-
մէլի իլէ, տաշա իլի իթմիշ օլունադ
իտի քի, իսբանեա իսթիլլարալ զիլ-
լէրիլէրի, իսբանեա հիւքմէթինիլ
աղճէճէ մուղալիլգտա պուլունմուղու-
վաղըլթ քէնտիլլէրի (էօտիլուն զիլլէ-
լէրի) գուրպան կիտէճէք օլունադլարը-
նա ինանտըրմասա իտիլլէր:

Մ. ԹԻԼԻՐԻՆ ՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մ. Թիլէրին, քէնտի պիր նուլթօուն-
տա, Գօմիլլէթ մաշպուրալար հաղըլըն-
տա «շէվալ աթ վէ մէրհամէթ» լուղէթիլ
իսթիլալ իթմիշ օլմաթը իլէ, Բարիս
դաղէթալարընտան պաղըլարընըն միւ-
նատէլլէրինէ սէպէպիլլէթ վիլլիլ օլ-
տուղունա, վէ պաղաշու մէգըլիլ լու-
ղէթի գուլլանըլը օլմասընը կալանա
չըգարաթըլընը, կէլէն կիւնքի իսթիլ-
միլլուտէ եաղմըլ իտիք:

Պու կիւն մէգըլիլ նուլթօուն սու-
րէթինի տէրմ իթմէլիլտէն էվիլէլ,
շունու տալիլ պէնտան իթմէք իսթիլլէրի
քի, Մ. Թիլէր, քէնտիլիլ Սէյիլ-Լօաղ
Ումուլ մի մէճիլլէլէ կիլթմէլիլ, իլլա,
մէգըլիլ մէճիլլին աղալարընըն էքէ-
րիլի, քէնտիլէ կիլթմիլլէր իտի:

Սէյիլ-Լօաղ, օլ դաղա տըր քի,
վէլլալլ անըն լալիլիլ ալթիլ մաղա ին-
տա սայլըլըլ:

Ումուլի Մէճիլլին րէյիլի Մ. Լէ-
վիլէք, մէգըլիլ մէճիլլին, մէմալիլք
եէնիլտէն թանղիլ իթմէքլիլք իսթիլ-
սունտա, քէնտիլէ մուսվէնէթ իյլէ-
մէյէ հաղըլը օլունադունու Մ. Թիլէր
պէնտան իթիլլէրտէ, միւսայիլլէյ ճէ-
նապէլլիլ տալիլ, ալթիլէքի սուրէթտէ
ճէվալ պիլլմիշ տիր:

— Ումուլի մէճիլլա աղալարընա,
քէնտի թարաֆըլընտան օլունադ հէ-
նուլ իղհար իտիլլիլ օլա տալլալըլար
իլլին, վէ Սէյիլ-Լօաղ դաղալընտ
տալիլ, տիւլմէն թօրաղըլմըլը պա-
մըլ օլունադու հէնիլաճտէ կէօթէրմիլ
օլունադու վաթթալըլ վէլլիլ իլիւ-
գաթը, վէ պիլլէ վիլլմիշ օլունադու
հէնիլտէն էն պալմալընա գուրպան կի-
տէճէքլէր տիր:

մըլ օլունադու հէնիլաճտէ կէօթէրմիլ
օլունադու վաթթալըլ վէլլիլ իլիւ-
գաթը, վէ պիլլէ վիլլմիշ օլունադու
հէնիլտէն էն պալմալընա գուրպան կի-
տէճէքլէր տիր:

«Պէն, պիր ֆըրդա ատամը օլմա-
եալ, անճադ քէնտի մէմալիլքինի սէ-
վէն պիր ֆրանսըլըմ:

«Պէն, էֆիքեարըլը հէր նէ տալիլ
օլմուշ օլա, թէշէպալիլա իթիլլիլիլ
եէնիլտէն թանղիլ իլլինտէ, պիլլէ մու-
սվէնէթ իթմէյէ րալիլ օլանլարա, գօլ-
լարըլըլ ալարըմ:

«Պիլ մէգըլիլ մէմուրիլլէթի, ան-
ճադ, ասայիլիլ հալի պաղըլ սաղա-
մաղալա պաղա չըգարապիլլիլիլք. ասա-
յիլիլ հալ տիլմէքլէ, աղալալ ալմէլ
(յետագիլմիլթիլ) տիլմէք իսթէմէմ:

«Ասայիլիլ հալին պաղալար, պիլլէ
մուլթադ սուրէթտէ լաղըմ տըր. շիւն-
քի անճադ անընլա, պէտապալթ մէ-
մալիլքիլլիլն սէրպէսիլլէթինիլ էմիլ-
լէթ թահիլլէրա ալապիլլիլիլք:

«Լիլէր Բրուսիա օլունադու, պիլլիլ
էեալլէթիլլէրմիլլին պիր դալլըլ պօ-
շալթալ կէրիլ շէքիլմէքտէ իսէ, պու-
նուն սէպէպիլ շու տուր քի, Բրուսիա
հիւքմէթիլ, էհալիլլին րահալթը հալ-
տէ դալաճագընա էմիլլէթ իթմէյէ
պաղալարալա տըր:

«Լիլլէնտիլլէր, էօյլէ իթիլալալ իտէ-
րիլ քի, էլլէ ալմասա մէճալուր իտիլ-
միշ օլունադու. դէտէրնաք մուհա-
սէլէ հէնիլաճտէնտա (Գօմիլլէ վաթթիլ-
տէքիլ մուհասէլէյի անլալթ մագ իսթէր)
պաղըլ գըրաթըլըլար իսպալթը կէօ-
թէրալմ:

«Մէմալիլք գուրթալըլմալը իտի.
իմիլ թէրէտուրա (վարանուլ) կէօ-
թէրալմ:

«Լաքին շիմալի, դալլալ պիլթմիշ
օլունադունտան (Գօմիլլէ վաթթալըլ),
էհէլլէ—էհէլլէ կէօթէրմէքլիլլին սը-
րասը կէլմիշ տիր:

«Լիլլէնտիլլէր, քիսմիլլէրիլ տալիլ,
պանա էմիլլէթ իտէպիլլիլիլիլիլ:

«Պէն ասլա քէնտիլլիլ իլլին կալան
եէրտէ եէմիլ իթմիշ տէլիլիլ տիր, վէ
ասլա, քէնտի մէմալիլքիլ իլլին տալիլ
իտէճէք տէլիլիլմ:

«Պէն, մէմալիլքիլտէն, էմանէթ օ-
լարադ, պիր հիւքմէթ թարըլը (ճիւմ-
հիլլիլլէթ) ալմըլըմ տըր. մէգըլիլ
հիւքմէթ թարըլըլ, ասլա պօղըլ-
մաթըլ օլունադու հալտէ թէքարէն
քէնտիլէ թէպիլմ իտէճէթիլ տիր:

«Բիսաֆիլլէր հէլիլըլ հէմէհիլլէրիլ,
սիլլին դաղանըլտա պուլունան հէմ-
շէհիլլէր կիլպի կաղալար, վէ պիլլիլք-
տէ հարէքէթ իտէլլէք, պիլլէ մուս-
վէնէթ իթմէլլէր, նէ ալա օլուն:

«Սիլլին իլլինիլք, զայէթլէ իլիլ պիր
Շէհիլէ էմիլին վալ իլլէմիլլիլ տիր, քի
անըն իւղէրինէ քէք պիլլիլք պիր մու-
հապալթիլլէ պուլունմագտա տըր, վէ
հէր դաղաեա տալիլ, պէօյլէ ասէմէլլէր
կէօնտէրմէյէ միլ գթէթիլ օլմաղըլըլ-
մըլ արղու իտէրիլմ:

Ձիլալիլ էհալիլիլնէ իմասա կէօն.
տէրմէք իւղէրէ, Լօնտրանըն Հիւքիւ-
մէթ Գօնաղընտա թօրլանմըլ օլունադ-
ճէլլին մըգտալըլ, 33,000 ատէտ ինիլ-
լիլ իրասընա պալլէթ օլմուշ տուր:

— Բարիս շէհիլէքիլիլ, Բարիս Բրու-
սիլալըլըլըն մուհասէլէսինտէն գուր-
թուլըլ գուրթուլմալ, ինիլլիլթըրա-
տուն տէր հալ, Բարիս էհալիլիլնէ եէ-
յէճէք կէօնտէրիլլիլ օլմաթը իլլին,
չալալէն իղհարըլ թէշէքըլիլ իլլէմէքի-
լին, Լօնտրանըն Շէհիլէ էմիլլինէ պիր
վիլլիլթա վիլլմիշ, վէ զայէթլէ իլիլ պիր
դապալիլլէթ կէօրէրէք քէնտիլլէն իլլ-

րամէն, Հիւքիւմէթ Գօնաղընտա պիր
դիւսալլէթ տալիլ քէշիլտէ իտիլլիլ իտի:

Կաղէթ տը Բարիս նամ դաղէթատա
օլունադունա կէօրէ, մէգըլիլ զի-
եալլէթէ դարըլըլ, Նոյմ 20 տէ սա-
լիլ Բարիստէ պիր զիւսալլէթ վէլլիլէ-
ճէք օլունադունտան, օլպապտէ, Լօնտ-
րա Շէհիլէ էմիլլինէ մալսուս պիր տա-
վէլլնամէ կէօնտէրիլլիլ տիր:

— Բարիսիլ Տայիլլէյի Պէլլէտիլէ ա-
ղալարընտան պաղըլարըլ, դաթլէ հիւքմ
օլունան Գօմիլլէթիլ Միլալայ Բօսիլլին
ճէղալը խաֆիլլէթիլլէթիլ իլլին իլլիլ-
մաս իթմէսինիլ րէճա իլլէմէք իւղէրէ,
Բարիս Շէհիլէ էմիլլինէ վիլլմէք իլլին
պիր արղուհալ իմալալմըլալ տըր:

Վէրասլալա, չօղլարըլ էօյլէ իթիլալա
իթմէքտէ տիրըլ քի, մէրգուլմ օֆիլլ-
եալըն ճէղալըլ թէպալիլ վէ թալիլիլ
(թէթիլլէրիլ) իտիլլէք տիր տէյի:

— Իրան մէմալիլքինիլ իսպահան շէհ-
րինտէն, վէ միւլթէպէր պիր ինիլիլիլ
թարաֆընտան, Լօնտրանա քէշիլտէ օ-
լունան պիր թէլլէկիլալիլ պէնտէնա
նէղարէն, շէհիլ մէղպուրտա, աճըլը-
տան էօլլէլլէրին սաեղըլ, չարուգ սու-
րէթտէ արթմագտա տըր:

Իսպահանտա, 28,000 նէֆէր իրան-
ըլ, 1300 նէֆէր Նէհուտի, վէ 1300
նէֆէր տալիլ իտիլլիլիլնէ, աճըլըլ զա-
րուրէթինտէ պուլունմագտա տըր:

— Սալալըլ իմիլլէթ օլունադունտան
օլուն Բրէնա իմիլլէրալ, Լօնտրանըն
Գիլիլ Գօլիլմ նամ մէքթէպիլլտէ թա-
պիլ ֆէլլէթսօֆիլլուգ (նալիլ լիլիլսու-
վալիլ իտին) վէ մաքինաճըլըլ տէրս-
լէրի ալմասա պաղալմըլ տըր:

— Պրանտա Միլլէթ Մէճիլլինիլ կէ-
նիլտէն թէշէլլիլնէ հէնուլ գաղալըլ վէ-
րիլմիշ օլմանըլ, Պրանտա հալալալիլ-
լէրինիլ իտիլլէթ տայիլ աղ էհէմիլլէթ-
լէրի պուլունմագտա տըր:

Պիր լիլլիլլէթ կէօրէ, Միլլէթ Մէճ-
իլիլ թէքարէն քիւշաա օլունադ օ-
լունադ, հէմ մէղպիլ Մէճիլլին վէ
հէմտէ Հիւքիւմէթին տէր հալ Ֆարի-
սէ նաղլիլ մէքան իտէճէքլէրինէ դա-
րար վէրիլլիլ, վէ հէր քէս, մէգըլիլ
նաղլիլ մէքանտան սօնրա պիր աթիլ
ումուլիլ իլան օլունաճաղըլըլ մէմուլ
իթմէքտէ իտիլլէր:

Պատէհու պաղըլ դալան 20,000 նէ-
ֆէր կալալա տաշա զիւստէ Գօմիլլ-
իլիլ մաշպուրալարըն մուհալթէլլէրի-
նէ տաշա զիւստէ սատէ վէ դըսա
սուրէթտէ պաղըլըլ պիլթէճէք իլլիլ:

Շիլմալիլ հալտէ, վէրասլալ Տիլմալը
հարալարընըն էօլիլմէ հիւքմ իթմիլ
օլունադըլըլ մաշպուրալարտան հիլ պի-
լիլիլ հէնուլ դաթլ օլունմաթըլ տըր:

Բօշֆօր շիլմալիլ հալտէ Մարիլիլա
եաղըլըլարընտա Պիր Պօնար նամ դա-
լատա վէ կիլլէլ տայիլլէրտէ իա-
ղըլ կէլիլմէքտէ օլունալ, Պրէրէնիլ
տալիլ, պաղըլըլ ութըլըն ալթընտան
գուրթալարընըլ մէմուլ իտէլլէր
վար տըր:

— Միւսուլմէմիլլին չարէմպիլ հիւ-
նիլ Նիւսիլլէթինտէ, տէօրտիլլիլ ուս-
հիլլէնիլն օլիլլիլիլ սիլթունունտա վէ
ալթմըլ իլլիլիլ սալթըրիլա, «Սաաօ-
վանըն քէնտիլլինէ վէրիլլէթիլ մէմուլ
իթմէլ իտի» լուղէթլէրի, «Սալալանըն
քէնտիլլինէ վէրիլլէթիլ մէմուլ իթմիշ
իտի» օլունադ օլունադունտան, թաս-
հիլլինէ իպիլիլալ գըլընմըլ տըր:

ՍԱՀԻԳ ԳԱԶԷՏԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԻՄԱՆԱԿԸ

Գաղաթալա Բէնէլիլիլ խաղալըլընտա
Յօ. 20 իւլիսի խաղալըլընտա: